

Kursplan

Fakulteten för samhällsvetenskap
Institutionen för didaktik och lärares praktik

1GN455 Utveckling, lärande och kunskap - inriktning förskoleklass
och årskurs 1-6, 7,5 högskolepoäng

Development, Learning and Knowledge - Pre-school Class and Years
1-6, 7.5 credits

Huvudområde

Didaktik

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1F

Fastställande

Fastställd av Fakulteten för samhällsvetenskap 2018-05-15
Kursplanen gäller från och med vårterminen 2019

Förkunskaper

LAFOG

1GN401 Perspektiv på läraruppdraget och skolan i samhället - inriktning förskoleklass
och årskurs 1-3, 7,5 hp eller motsvarande.

LAGRU

1GN402 Perspektiv på läraruppdraget och skolan i samhället - inriktning årskurs 4-6, 7,5
hp eller motsvarande.

Mål

Kursen syftar till att utveckla kunskap om och ett reflekterande förhållningssätt till barns
och elevers lärande och utveckling. Avsikten är också att utveckla en grundläggande
didaktisk kompetens för yrkesutövning i förskoleklass och skola.

Efter avslutad kurs ska studenten kunna

- redogöra för och jämföra olika teorier om utveckling, lärande och kunskap samt diskutera pedagogiska konsekvenser av dessa
- redogöra för och diskutera hur barns skilda villkor och lärmiljöer kan påverka möjligheterna till lärande
- redogöra för och diskutera innebörden av ett interkulturellt lärande i mångkulturella skolmiljöer
- observera och beskriva barns lärande och utveckling i olika pedagogiska miljöer samt diskutera det observerade utifrån teorier om utveckling och lärande och tillämpa forskningsetiska principer vid observation av pedagogisk praktik och

- utifrån observationen formulera en enklare problemställning
- redogöra för betydelsen av lärarens kommunikativa förmåga som lyssnande, talande och skrivande, samt praktiskt utöva denna förmåga.

Innehåll

Kursen behandlar vetenskapliga teorier, pedagogiska traditioner och praktiker som rör barns och ungas utveckling, lärande och kunskap. Mot bakgrund av de behandlade teorierna relateras den pedagogiska verksamheten till samhälleliga, sociala och organisatoriska förhållanden, samt till barns och ungas skilda villkor och behov.

Centralt för blivande lärare är teorier om lärande och hur det kan ske i olika sammanhang. I kursen behandlas ett antal lärandeteorier, såsom behavioristiska, kognitiva samt sociokulturella perspektiv. Innehållet i kursen består även av teorier om och perspektiv på barns utveckling. Såväl utvecklingspsykologi, som sociala teorier och annan barndomsforskning behandlas för att öka förståelsen av barn och barns utveckling i dagens samhälle. Frågor kring fostran, socialisation och barns uppväxtvillkor utgör en del av detta innehåll. Samspelet mellan barn/elever och lärare, men även med övrig skolpersonal och föräldrar belyses. Såväl barnets/elevens som lärarens perspektiv behandlas. Vidare behandlas motivationsteorier med relevans för pedagogisk verksamhet.

I kursen diskuteras medier och digitala arenors betydelse för barns identitetsutveckling och meningsskapande. Med utgångspunkt i multimodalitetsbegreppet och olika uttrycksformer som bild, drama, musik och rörelse diskuteras konsekvenser för den pedagogiska praktiken och barns lärande.

Under kursens gång diskuteras dess bärande teman – utveckling, lärande och kunskap i relation till olika perspektiv. Det kan handla om hur barn lär och utvecklas i relation till fysisk aktivitet, kommunikation, relationer, socialisation och mångfaldsaspekter såsom genus, klass och etnicitet.

Olika vetenskapsteoretiska synsätt på hur kunskap kan uppfattas och definieras behandlas, och vilka implikationer olika synsätt på utveckling, lärande och kunskap har för utformning och genomförande av pedagogisk verksamhet. I samband med fältstudier genomförs observation av pedagogisk verksamhet, med tonvikt på studiet av sociala, kommunikativa och kognitiva aspekter av utveckling och lärande. Observationerna dokumenteras, analyseras och redovisas.

Professionsbas och professionell progression

I samband med fältstudier får studenten utifrån ett åskådarperspektiv inblick i yrkets villkor som ett komplement till kursens behandling av lärarprofessionens uppgifter och villkor. Kursen betonar vikten av ett vetenskapligt och professionellt förhållningssätt där utvecklingen av kunskaper och omdöme syftar till att stärka studentens förmåga att reflektera över och handla på adekvata sätt i relation till barns och ungas lärande och skolans uppdrag. I kursen ingår moment såsom redovisningar inför och samtal i mindre och större grupper, vilket syftar till att utveckla studentens kommunikativa förmåga och säkerhet.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

I kursen presenteras vetenskapsteoretiska perspektiv och olika synsätt på vad som utgör vetenskaplig kunskap. Kursen introducerar observation som vetenskaplig metod där studenten tränar sig att genomföra, bearbeta och redovisa sina iakttagelser. Dessutom introduceras de delar av en forskningsprocess som handlar om att konstruera en problemställning.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier, individuella uppgifter och gruppuppgifter samt fältstudier.

Undervisningsformerna syftar till att stödja utvecklandet av en kommunikativ förmåga som en kritisk och demokratisk kompetens där studenten genom beskrivningar, analyser och kritiska frågor ges beredskap att hantera kursinnehållet i relation till de verksamheter och yrkespraktiker utbildningen avser.
Information om obligatoriska kursmoment återfinns i studiehandledningen.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.
Studentens kunskapsutveckling och lärande kommer till uttryck i skriftlig och muntlig kommunikation och kunskaper, förståelse, färdigheter och förmågor prövas kontinuerligt utifrån utbildningens mål.

Examinationer sker genom aktivt deltagande på seminarier och i skriftliga och/eller muntliga tentamen och redovisningar. Närmare specifikation av examinationsformer ges i en studiehandledning. Oavsett examinationsform är det den enskilde studentens prestationer som bedöms och betygsätts. För betyget godkänd ska kursens mål vara uppnådda.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs en kursvärdering. Resultat och analys av kursvärderingen ska återkopplas till de studenter som genomfört kursen och de studenter som deltar vid nästa kurstillfälle.
Kursvärderingen genomförs anonymt. Sammanställningen redovisas för aktuella institutionsorgan och berört programråd.

Överlappning

Kursen kan inte ingå i en examen tillsammans med följande kurser som helt eller delvis överlappar innehållet i denna kurs: 1GN253, 7,5 hp.

Övrigt

Eventuella merkostnader i samband med uppgifter och dylikt bekostas av den enskilde studenten.

Kursen ingår i grundläroprogrammet.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Dimenäs, Jörgen (red) (2007). *Lära till lärare. Att utveckla läraryrket - vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. Stockholm: Liber. (261 s) (Urval: kap 2-3 & 9, 40 s). ISBN 9789147084210.

Eilard, Angerd (2010). *Barndomens förändrade villkor. Förutsättningar för barns lärande i en ny tid*. Stockholm: Skolverket. (50 s). Pdf-fil. ISBN 9789186529253.

Fleischer, Håkan & Kvarnsell, Helena (2005). *Digitalisering som lyfter skolan. Teori möter praktik*. Stockholm: Gothia Fortbildning. (171 s) (Urval: kap 3-4, 6-10, 103 s). ISBN 9789188099358.

Gustavsson, Bernt (2002). *Vad är kunskap? En diskussion om praktisk och teoretisk kunskap*. Stockholm: Fritzes. (128 s) Pdf-fil. ISBN 9185009199.

Hwang, Philip & Nilsson, Björn (2011). *Utvecklingspsykologi*. Stockholm: Natur & Kultur. (376 s) (Urval: kap 1-3, 11-12, 14-15, 158 s). ISBN 9789127130746.

Jensen, Mikael & Harvard, Åsa (red) (2009). *Leka för att lära. Utveckling, kognition och kultur*. Stockholm: Studentlitteratur. (256 s) (Urval: kap 2, 5, 9 och 13, 63 s). ISBN 9789144051512.

Jensen, Mikael (2012). *Kommunikation i klassrummet*. Lund: Studentlitteratur. (226 s) (Urval: kap 4, 7, 8 & 9, 40 s). ISBN 9789144077284.

Lundgren, Ulf P., Saljö, Roger & Liberg, Carohne (red) (2014). *Lärande, skola, bildning*. Stockholm: Natur & Kultur. (770 s) (Urval: kap 4-6, 203 s). ISBN 97891-27136021.

Phillips, Dennis C. & Soltis, Jonas F. (2014). *Perspektiv på lärande*. Lund: Studentlitteratur. (192 s) (Urval: Kap 1-9, 140 s). ISBN 9789144101743.

Skolverket (2009). *Vad påverkar resultaten i svensk grundskola? Kunskapsöversikt om betydelsen av olika faktorer*. Stockholm: Skolverket. (260 s) (Urval: kap 2, 4-5, 80 s) Pdf-fil. ISBN 9789185545674.

Kompendium - Interkulturell fördjupning. (40 s). Pdf-fil, tillhandahålles av institutionen.

Ytterligare texter kan tillkomma i samråd med undervisande lärare.

Obligatorisk litteratur som tillkommer för inriktning mot arbete i fritidshem

Johansson, Inge (2011). *Fritidshemspedagogik. Idé ideal realitet*. Stockholm: Liber. (Urval: kap 2-4, 60 s). ISBN 9789147093335.

Referenslitteratur/valbar litteratur

Ask, Sofia (2011). *Hållbara texter. Att skriva för studier och arbetsliv*. Stockholm: Liber. (93 s). ISBN 9789147104284.

Rienecker, Lotte (2003). *Problemformulering*. Malmö: Liber. (59 s). ISBN 9147072644.

Skolverket (2010). *Praktisk IT och mediekompetens*. Websida med information och material rörande praktisk IT- och mediekompetens. www.pim.skolverket.se

Vestlin, Lena (red) (2009). *Från Wikis till mattefilmer i skolan – om IKT i skolan*. Lärarförbundets förlag. (140 s). ISBN 9789197761529.

Åkerlund, Dan (2008). *Publicistiska arbetssätt i skolan. Webbtidningar, bloggar, wiki, webteve och podradio*. Lund: Studentlitteratur. (220 s). ISBN 9789144017914.